

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
 1/3 . . . 10
 1/2 . . . 5
 Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriškem in Gradščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnice, parnikov in poštah zvez“. Na naročila brez dopolnjenih naročilne se ne oziramo.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
 : nahaja v Gosposki ulici št. 7 Gorici v l. nadstr. na desno.
Upravništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v l. nadstr. na levo v tiskarni.
 Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.
Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in sai.

V Gorici, dne 26. 9. 1911.

Na mladino so postali pozorni. Hermann Bahr v „Presse“ hoče vedeti, da je mladina sedaj bolj talentirana kot prej, pa ja ne ve kam s talentom, ter da ga zato brezplodno zakopava. Mož ima skoraj prav...

Tudi pri nas posvečujejo uvodnike mladini. („Omladina“, „Jutro“, „Edinost“). Najostreje pa je kritiziral pred tednom sobotni „Slovenec“. Slika, katero podaja, je sicer namenoma strankarsko zmrcvarjena, a še sedaj pove marsiktero resnico. Kar govori: „Slovenec“ o Masaryku in Pragi, je seveda zlobna budalost. Praga pač ni kriva demoralizacije, še manj pa pošteti in globoki profesor T. G. Masaryk, ki uči mladino vse kaj družega, kot plitvosti, cinizma in verske nestrpnosti. Da smo vsi res masarykovi, bi stvar hitro kazala drugačno lice.

Indolenco naše mladine je zakrivilo tuje. Prvič živimo v tako prokletih malomeščanskih idejnih podmenah in predstavah, y tako ozkih gospodarskih in kulturnih odnošajih, takezvanih „razmerah“, da je samoposebi težko otresti se te more. A to bi bilo najmanj. Drugi vzrok inferiornosti naše mladine je ta, da nima dovolj stika s starejšimi, t. j. da nima upogleda na neizmerno težavnost in utrudljivost vsakršnega odgovornega mesta in dela. Kritika je seve lažja! Tretji vzrok je hladnost, blaziranost in lenoba mladine same. Ta vzrok izvira bodisi iz domače politične korupcije, bodisi iz nerazumevanja naukov realizma in iz prepričanja, da je „vživanje“ prvo, nekak „droit de l'homme“. Naša mladina se noče učiti in je zato plitva. Malo obeta za bodočnost.

V Gorici se n. pr. pritožujemo, da nimamo predavanj, shodov, čajevih večerav, — le ples, ples, ples, to je vsa naša družabnost. Ker naše plesne prireditve nimajo resnega družabnega ozačja, dasi bi sicer bile na mestu, so se zadnja leta sem

izpremenile v duhomorno opletanje po dvoranah.

G. S. M. ima tu lepo polje. Zamezijo naj se oni akademiki, ki ubijajo čas po mestu. Mlajša odrasla akademična in neakademična inteligenca bi storila prav, če se nekoliko pomaje, isto trgovski sodrudniki, mlajši uradniki in drugi. To bi uplivalo tudi na okolico. Glejmo n. pr. štajersko Zvezo Napredne Mladine! — Saj imamo tudi mi dosti ljudi, dosti moči. Le volje ni in smisla, saj družabno delo obstoji v čem drugem, ne v večnem — kavarniškem kvartanju in v gostilniškem kegljanju. Knjige, revije in časopisi pa tačas počivajo neprerezani. „Prosveta“ je n. pr. zadremala radi brezbriznosti občinstva, t. j. mladine prej imenovanih krogov.

„Mladina je povračilo,“ pravi Ibsen. Sedanja mladina je resnično povračilo za nepravljene kulturne grehe prejšnje generacije. Glejmo, da bo bodoča mladina povračilo za resno delo.

Sezona je pričela. Šole so pričele. Naj prične tudi družabni prepored mesta, da se kedaj razvije iz tega kaj boljšega.

K.

Deželne podpore, ki zapadejo koncem 1911.

Kakšno bahanje je bilo lani po klerikalnih listih! Tekli so se po prsih „ljudski poslanci“ in po komedijantsko so kričali: Mi, mi in samo mi smo pravi zastopniki in pravi dobrotniki ljudstva! Glej, ti ljudstvo, kaj ti darujemo letos. Toliko tisoč in tisoč podpor!

Zagrabili smo bili takoj takrat kričače po farovških listih za lažnivi jezik. Zvijali so se in ječjali so — mi pa smo pokazali s števiki, kaka farbarija, kako slepilo ljudstva je vpitje in bahanje s klerikalne strani!

co in vzela izza rokavice pismo. Bilo je nezapečaćeno. Lizaveta Ivanovna ga je prečitala. V njem ji je priznal svojo ljubezen; bilo je nežno, spoštljivo in dobesedno vzeto iz nemškega romana. No, Lizaveta Ivanovna ni razumela nemščine in bila je zelo zadovoljna.

Vendar jo je pismo neobičajno vznemirjalo. Prvič je prišla v tajne, tesne odnošaje z mladim moškim. Njegova drznost jo je strašila. Obsojala je sama sebe radi nepaznega vedenja in ni vedela, kaj bi storila. Naj li preneha sedeti pri oknu in pokaže, da je ne zanima, ter tako ohladi v mladem častniku veselje do nadaljnega zasledovanja ali naj mu odpiše? Ali mu naj odgovori hladno in odločno? Imela ni nikogar, da bi ga vprašala za svet; kajti imela ni niti prijateljice niti učiteljice. Slednjič se je odločila, da mu odgovori.

Sedla je k pisalni mizi, vzela pero, papir — ter se zamislila. Nekolikokrat je pričela pismo — in ga raztrgala. Zdaj so se jej zdeli izrazi preveč mehki, zdaj preveč kruti. Slednjič se jej je posrečilo napisati nekoliko vrstic, ki so jo zadovoljile. »Prepričana sem — je pisala — da imate poštene namene in da me niste hoteli razžaliti z nepremišljenim postopanjem; vendar bi se najino znanje ne smelo začeti na tak način. Vračam vam vaše pismo in upam, da ne bõdem inela v prihodnje povoda pritoževati se zaradi nezasuženega razžaljenja.«

Farbati znajo ljudi, to se jim mora priznati. Ali storiti za ljudstvo kaj, izpolniti obljube in izvršiti sklepe, razboznane v svet, tega pa se pri teh možeh ne dobi. Kako pa, če jim je namen — farbarija!

Sedaj ko po krivdi klerikalcev in njihovih zaveznikov, katerim lebdijo pred očmi le politične lopovščine, zopet ni bil sklican goriški deželni zbor, so zavajkali po svojih listih in se postavili pred ljudstvo v pozno mučenikov, ki bi tako radi storili kaj dobrega za ljudstvo pa so tu »tajne moči«, ki zabranjujejo delo za ljudstvo.

Ker vedo, da so ljudstvu najbolj pri sreju podpore, in ker oni vedo dobro, kako je s temi podporami, so vzdihnili: Okoli 700.000 K podpor zapade koncem t. l. Če bi deželni zbor zboroval, pa bi jih obnovili, da bi ne zapadle. In vlado bi pozvali v deželnem zboru, naj stori svojo dolžnost, naj da, kar so jej ukazali v deželnem zboru, da se pomaga ljudstvu!

Slepilni kričači po klerikalnih listih zaslužijo, da se jih lopne po zobeh!

Okoli 700.000 K podpor torej zapade koncem tega leta! — Kaj pa so delali, da zapade toliko podpor? Nič niso delali, ker je bilo obilo podpor odkazanih samo radi lepšega. Na desno in levo so delili in nakazovali ter pozivljali vlado, da mora prispevati po toliko in toliko — po večini za slepilo ljudstva. Da bi bili pa pripravili, kar potrebno, da se more realizirati, kar je tako nujno, o, tega pa ne! Kadar so dovoljene podpore v deželnem zboru, potem deželni odbor pač pridno deluje za furlansko stran — slovenske reči počivajo v miru. No, potem se ni čuditi, če zapade koncem leta kakih 700.000 K.

Leta 1909. deželni zbor po krivdi zaveznikov ni zboroval. Šele prav na koncu je pričel in nadaljeval v januariju in februariju 1910. V tem zasedanju so hoteli zavezniki s podporami pokazati svoje delovanje, s podporami, gledé slovenske strani le preveč fiktivnimi.

Ko je drugi dan Lizaveta Ivanovna videla, da prihaja Herman, je vstala od dela, stopila v dvorano, odprla okno in vrgla pismo na ulico, zanašajoč se na spretnost mladega častnika. Herman je pritekkel, ga pobral in stopil v slaščičarno. Strl je pečet in našel svoje pismo in odgovor Lizavete Ivanovne. Tega se je tudi nadejal; vrnil se je domu zatopljen v misli.

Tri dni zatem je prinesla Lizaveti Ivanovni pisemce mlada, bistrooka mamzel iz modne trgovine. Lizaveta Ivanovna ga je odprla vznemirjena, ker je mislila, da se pismo tiče denarnih stvari, in je takoj spoznala Hermanovo pisavo.

»Dušica, zmotili ste se; to pismo ni zame,« ji reče.

»Ne! Ravno za vas,« odvrne smela deklica, »kako se smehljaje.« Izvolite prečitatil!

Lizaveta Ivanovna je v naglici preletela pismo z očmi. Herman je zahteval sestanka.

»Ni mogoče,« pravi Lizaveta Ivanovna, »ker jo je oplašilo naglo zahtevanje sestanka in način, ki se ga je poslužil pri tem, «to pismo ni zame!» ter raztrga pismo na drobne kosce.

»Če ni pismo za vas, zakaj ste ga pa raztrgali? Vrnila bi ga onemu, ki ga je poslal,« pravi mamzel.

Lizaveta Ivanovna zardi pri tej opazki ter pravi:

»Prosim, draga moja, da mi v pri-

Mi smo te podpore postavili takoj takrat v pravo luč. Našteli pa smo za Slovence

obnovljenih podpor . . .	108.050 K
novih podpor . . .	676.415 »
splošnih podpor . . .	62.176 »
stalnih » . . .	10.610 »

Skupaj . . . 857.251 K

Sedaj pa pravijo v „Gorici“ dné 19. septembra t. l., da zapade koncem leta podpor

7.000 K.

Obnovili in dovolili so jih za Slovence komaj 857.251 K, zapade jih pa 700.000 K.

Ali se je sploh kaj izplačalo? Izplačalo se je kaj za klerikalce, v klerikalne namene, drugo je ostalo stereotipna »podpora«.

Do konca 1909. zapadlih podpor je bilo 9 desetih slovenskih. Do konca 1911. pa zapade vse, vse se laško reče, kar je bilo dotle dovoljeno.

Lami smo bili povedali, da je nekdo vprašal modrega deželnega očeta, ko so delili na levo in desno: »Za božjo voljo, kaj delate? Kje pa vzeti toliko denarja?« — Ali modri deželni oče se je smehljaje odrezal: **Saj ne bo treba vsega izplačati!** Zgodil se, kakor je napovedal.

Klerikalni volilci, kdaj spregledate, kakšne škodljivce ste postavili za gospodarje v deželno hišo!

Tovariši abiturijenti!

Preteklost slovenskega dijaštva je bila v Gradcu pod pritiskom nemškega dijaštva in nahujskanega meščanstva; prihodnost njegova je najbrže v Pragi, v središču sorodnega, visokokulturnega naroda — sedanost njegova je na Dunaju.

Že skozi več kot eno desetletje je Dunaj središče slovenskega dijaštva, zbirališče njegovih najsilnejših močij, naj-

hodnje ne prinašate pisem. A onemu, ki vas je poslal, recite, da naj se sramuje!

No, Herman se ni udal. Lizaveta Ivanovna je dobivala vsak dan od njega pisma, zdaj tako, zdaj drugače, ki pa niso bila več prevedena iz nemščine. Herman jih je pisal strasti navdahnjen in jej govoril s svojim, njemu lastnim jezikom. V njih se je zrcalila in neupogljivost njegovih želja in brezmejnja in nebrzdana domišljija. Lizaveti Ivanovni ni prišlo več na misel, da bi jih odpošiljala, nasprotno, poglobljala se je vanja, začela odgovarjati, in njena prisina so postajala vedno daljša in nežnejša. Slednjič mu je vrgla skozi okno pisemce sledeče vsebine: »Danes bode ples pri *** poslaniku. Navzoča bo tudi grofica. Tam ostanemo do dveh. Tedaj se vam posreči, videti me samo. Takoj, ko se grofica odpelje, se najbrže njeni ljudje razidejo; sicer ostane v veži vratar, no tudi ta odide navadno v svojo sobico. Pridite ob poludvanajstih in pojdite naravnost po stopnjicah. Ako najdete koga v predsobi, vprašajte ga, če je grofica doma. Ako reko, da ne, vam ne ostane nič drugega kot vrniti se. No, najbrže nikogar ne srečate. Služkinje so navadno vse skupaj v eni sobi. Iz predsobe idite na levo in potem naravnost do grofičine spalnice. Tam zagledate za špansko steno dvojna vrata, z desne v kabinet, kamor ni nikdar grofica, z leve na hodnik. Tam so ozke in zavite stopnice, ki vodijo v mojo sobico.«

A. S. PUŠKIN.

Pikova dama.

(Dalje.)

Vous m'écrivez, mon auge, des lettres de quatre pages plus vite que je ne puis les lire.

Dopisovanje.

III.

Komaj je Lizaveta Ivanovna odložila plašč in klobuk, že je grofica poslala po njo in ji velela, zopet pripraviti kočijo. Stopili sta v kočijo. Tedaj, ko sta dvignila dva strežaja starko in jo potisnila v kočijo, je zagledala Lizaveta Ivanovna svojega inženjerja prav pri kolesih; prijel jo je za roko, ni se mogla strezniti od strahu, in mladi človek je izginil. Začutila je v roki pismo. Skrila ga je za rokavico in celo pot ni ničesar niti videla niti slišala. Grofica je imela navado, v kočiji vsako minuto kaj vprašati: »Kdo nas je srečal? Kako se zove ta most? Kaj je napisano tam na izvesku?« Lizaveta Ivanovna je sedaj odgovarjala brez premisleka in neprilichno ter tako razsrdila grofico.

»Kaj ti je, draga moja? Si li okamenela ali kaj...? Ali me ne slišiš ali me ne razumeš?... Hvala Bogu, še govorim razločno in sem pri zdravi pameti!«

Lizaveta Ivanovna je ni poslušala. Ko sta se vrnili domu, je stekla v svojo sobi-

boljših inteligence, izhodišče dijaških kriz in rojstni kraj novih dijaških strui. Narodni radikalizem se je — seveda pod vplivom čeških vetrov — rodil na Dunaju in na Dunaju mu je zrastle tudi najostrejši odpor. To svoje vodilno mesto obdrži Dunaj gotovo še nekaj let, v prvi vrsti že iz čisto materialnih razlogov; radi ustanov. Da je pot slovenskega dijaka v Pragi lažja, v Gradcu vsled tradicije in neznosnih razmer vsaj strožje začrtana, je gotovo, da Dunaj rabi samostojnejših duhov. Dunaj ima več poti na razpolago, seveda marsikatero tudi v pogubo. Tu je važna postojanka Slovenstva, važna postojanka svobode v glavnem mestu Avstrije in to so tako ogrožene postojanke, da jim je dobrodošel vsak posamezni branitelj.

Mi vas niti z eno besedo ne vabimo na Dunaj; kdor je namenjen v Prago — blagor mu; kdor mora v Gradec — gorje mu; ampak tiste, ki so se odločili za Dunaj, vabimo v svojo sredo.

Zadnje čase je zavladala med slovenskim dijaštvom razvada, da novinci ne vstopajo več v akademična društva, ampak, da kar na svojo pest, bodisi v manjših gruclah, bodisi čisto samotarsko nastopajo. Te razvade ni mogoče dovolj ostro grajati. Ne samo, da se na ta način brezvestno slabi društva, ki bi pri večjem številu članov lahko vse več in bolje delovala, po večini škodujejo dotičniki tudi sebi samim, ker je le malo takih med njimi, ki so zreli in sposobni za izključno samoizobrazbo. Temu dejstvu, ki se žalibog opaža samo pri neklerikalnem dijaštvu obeh strui, je pripisovati skoraj vso slabost in medlost dijaškega nastopa zadnjih let. Diferencija med društvi je sedaj tolika, da lahko vsak neklerikalni dijak najde sebi primerno društvo.

Društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov »Sava« na Dunaju vas vabi v svojo sredo na resno delo v blagor vam samim in vašim nazorom, resni in važni časi so nastopili za slovensko svobodomiselnost dijaštvo in samo z naporom vseh sil bo mogoče našo pozicijo obdržati in dvigniti. Društvo »Sava« je nastalo svoj čas iz odpora proti dijaški radikalni struji in iz takrat opravičene bojznosti, da zapade ta struja klerikalizmu ali vsaj nekako brezbarvnemu kompromisu; od tedaj je bil savanski program širok, tolerant. Marsikdo se bo bal, da se to po ustanovitvi O. s. n. d. spremeni, da postane naša struja ožja, pa vsled tega še ne globlja. Ta bojazen je neopravičena. Slovensko svobodomiselnost dijaštvo ne prevzame nikdar jarma katerekoli politične stranke na svoj tleh; ono bo hodilo svojo pot, pot do tistih ciljev, ki jih je spoznalo za prave, brez ozira na trenutne politične razmere, na efemerne strankarske pojave v domovini. Kadar se uda svobodomiselnost dijaštvo politični stranki, da bodo njegova društva kot društva katoliškega dijaštva le ekspozičure stranke, šole pridnih agitatorjev in vzgojevališča za vžitek strankinih sinekir, tedaj naj brez škode in brez tuge vsa struja propade. Naša samostalnost nam je draga, neprecenljiva, ker smo si jo priborili s teškimi žrtvami, s preteškimi, da bi jo prodali za skledo leče.

Kdor je naših misli in naših nazorov, naj se nam pridruži na svoji akademični poti in pomisli naj, da kolikor je zdaj težja in naporejša, toliko je ponosnejša, toliko bolj svetla in jasna v bodočih dnevih!

»Sava«, društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov na Dunaju.

C. kr. poštni ekspedijenti!

Pred otvoritvijo državnega zbora stojimo, in cela Avstrija nestrpno čaka, kaj se vkrne glede na splošno druginjo. Vsi sloji se pripravljajo in zborujejo ter sestavljajo spomenice, le mi ubogi ekspedijenti stojimo tu kakor da bi se nam cedilo med in mleko v usta, medtem ko bi morali biti med prvimi, ki bi zahtevali poboljšanje svojega stanja, katero nas spominja bolj na srednji vek kot pa na 20. stoletje.

Vzemimo svoje kolege 6 stopnje. Imajo 600 K letne plače, kar znaša mesečnih 50 K. Ali ni sramota, da se to imenuje plača? Kaj naj mi živimo s to plačo? Ali naj se ž njo oblačimo ali najemo, ali naj skr-bimo ž njo za stanovanje ali kaj?

V dvajsetem stoletju se dobijo c. kr. uradniki ali službenci kakor že hočejo z

golimi 50 K mesečne plače, kateri imajo cel dan službo skozi celo leto, kateri nimajo pravice do počitnic postavno določenih za druge; kateri nimajo pravice do dopusta niti za slučaj bolezni, ako si ga sami ne plačajo iz svojega žepa, kateri morajo vrhu tega položiti predpisano kavcijo, predno vstopijo v službo, kateri si morajo sami preskrbeti vso k uradu spadajočo opravilo, kateri nosijo tako veliko odgovornost napram svojim višjim in vsemu občinstvu. In to smo mi, c. kr. poštni ekspedijenti in ekspedientinje.

Trkalo se je že nam v prid, a ni nič pomagalo, ker pravijo, da so blagajne prazne!

Gospoda pri polnih skledah ne vidi trpinov podložnikov, kateri morajo takorekoč stradati vsakdanji kruh. Nimajo za nas denarja, a v zadovoljenje kapric kakšnega visokega posameznika se jim ne smilijo milijoni. Zahtevati pač moramo, da se i nas vidi, da se tudi nam da, kar nam pritiče, da se nam da potrebni kruh.

Gospodje kolégi in koleginja, čakajmo še do zasedanja državnega zbora, da bomo videli, kaj se vkrne nam v prid, potem se pa pridružimo ostalim organizacijam, katere se borijo za zboljšanje svojega gmotnega stanja, da bomo tako skupno zahtevali, kar nam pritiče. Menda smo se dovolj tolažili s samimi obljubami, zdaj pa že lahko zahtevamo fakta.

Obračamo se tudi na gg. državne poslance z nujno prošnjo: imejte pred očmi naše mizerno stanje in izposlušajte nam vsakdanji kruh!

C. k. poštni ekspedijent v imenu več kolegov.

DOPISI.

Iz ajdovskega okraja.

Branica. — Dne 10. t. m. so priredili v našo Branico izlet Rihemberški Sokoli v kroju in zraven nekaj drugih, ki so tudi člani in članice pevskega društva. Kratkčasili so nas s svojim lepo ubranim petjem. Bilo je tam tudi nekaj vipavskih izletnikov. Nekdo izmed družbe Vipavcev je nagovoril in navduševal Sokole za napredek in delo v korist naroda, češ, da nasprotnikov, to je »čukov«, se nimajo Sokoli nič bati; oni izginejo kot jeseni muhe. To pa ni bilo vseh nekemu špijonu; nekaj časa je prhal potem pa jo je popihal povedat svetemu možu, da »pri Rokcu« se godijo strašne reči, da nimajo govore in petje ter da celo za družbo sv. C. in M. nabirajo. To je hitro porabil sveti mož ter pisal v »Novi Čas«, kamor se stekajo razne laži z dežele. O lašk. izletnikih na Mali Šmaren vemo to, da so bili res v Branici in da so se dostojno obnašali. Le dopisunče »Novega Č.« vidi v njih pohujšljivce in nemirneže; rad bi videl, da bi Branice nihče drug ne posetil nego samo tisti, ki nosijo v farovž žegnat otrobi in čukovske znake.

Nekaj pa je pozabil povedati oni lepi dopisnik. To namreč, da pravijo po vasi, da so bili oni laški izletniki od čukov s kamenjem napadeni; je tudi orožnik preiskoval. Tako je že podivjana mladina, ki je prišla v farške kremplje.

Še nekaj! Pri nas smo imeli v zahvalo za sušo katoliško veselico pred farovžem tik cerkve. Za nedeljo pa so bili napovedali v Gabrije zahvalnico za sušo v teh dobrih časih. Ali je varno grozdeje?

katera skrbi za zdravo kožo in hoče izbiti se peg ter ohraniti nežno mehko kožo ter belo polt, se umiva le z

Dama, ličnim mlečnim milom (znamka konjček) tvrdke Bergmann & drug Teschen na Elbi. Komad po 80 vin. se dobi v vseh lekarnah, mirodilnicah in prodajalnah parfomov.

Za slovensko vseučilišče.

V soboto zvečer se je vršil v Ljubljani v »Mestnem domu« vseučiliški shod, na katerem sta govorila državni poslanec dr. VI. Ravnhar in dr. M. Rostohar, privatni docent na češkem vseučilišču v Pragi.

Na shodu so se soglasno sprejele sledeče resolucije:

Slovinci, zbrani dne 23. septembra 1911 na shodu v »Mestnem domu« v Ljubljani:

I. Zahtevamo, da se obenem z italijanskim vseučiliškim vprašanjem reši tudi slovensko in da se postavi v proračun za to potrebna postavka.

II. Pozivljamo slovensko javnost, oziroma poklicane faktorje, da se z vso energijo oprimejo akcije za slovensko univerzo in da se nemudoma osnuje vseučiliško društvo. Vseučiliški odsek v Ljubljani pozivljamo, da pripravi ustanovitev tega društva.

III. Izrekamo bratom Čehom in njih univerzi zahvalo za njihovo dosedanje naklonjenost nasproti našim kulturnim sticmljenjem.

IV. Smatramo za smoteno in potrebno, da se vse slovenske akademske sile in vse slovensko dijaštvo koncentriira na češki univerzi v Pragi.

V. Pozivljamo slovensko javnost, da posebno izdatno podpira slovensko podporno društvo v Pragi, ker s tem omogočuje potrebno koncentracijo slovenskega dijaštva na češki univerzi v Pragi.

VI. Shod izjavlja: slovenska napredna javnost ne goji nikakih apatij do poljskega naroda ali njegovih univerz, ampak kot zastopnica prave slovenske misli med Slovenci si želi najozeljih kulturnih stikov s poljskim narodom; vendar pa volimo češko univerzo v Pragi v svrhu pripraviti slovensko vseučilišče zato, ker je v sedanjih razmerah razvidno, da potom te univerze pridemo prej in lažje do lastnega vseučilišča.

VII. Pridružujemo se zahtevi bratov Hrvatov po reciprociteti zagrebškega vseučilišča.

Nekaj posnetkov iz govorov dr. Ravnharja, dr. Rostoharja in Železnikarja prihodnjic.

Domače vesti.

Blagoslovljenje in otvoritev Narodne šole na Blanči. — V nedeljo ob 10. uri predpoldne se je vršilo blagoslovljenje in otvoritev nove Narodne šole na Blanči. Blagoslovljenje je izvršil kapucin preč. p. Linus ob asistenci dveh bratov kapucinov. Po cerkvenem obredu so se zbrali udeleženci v predstobi otroškega vrta, kjer je imel predsednik moške podružnice g. dr. Ernest Dereani kratek nagovor na udeležence. V govoru se je v toplih besedah spomnil vseh onih dobrotnikov, ki so pripomogli v to, da se je zgradilo to poslopje, ki bo varovalo naše otroke pred potujčevanjem. Zahvalil se je udeležencem, posebno pa obema državnima poslancema, deputaciji ženske podružnice, raznim gospodom šolnikom in preč. očetu Linusu za opravljene cerkvene obrede. Posebno zahvalo je izrekel g. svetniku Kovaču za nadzorovanje in ves njegov trud. Poslopje je moderna stavba, suho, zračno. Zgradila je poslopje tvrdka bratov Mozetič v Gorici.

Za otroški vrtec na Blanči je darovala gospa Dekleva K 10 povodom blagoslovljenja »Narodne šole«.

Umril je v Gorici vpokojeni stotnik Ivan Mansutti.

Smrtna kosa. — V Trstu je umrl dr. Gvidon Skapin, sodni praktikant. Kot rezervni častnik si je nakopal pri letošnjih vajah v Dalmaciji legar ter mu podlegel. — V Materiji v Istri je umrl uradnik Vilibald Zupančič.

Na višji realki v Gorici je letos 426 dijakov. V prvem razredu je učencev 74 v dveh oddelkih. Navadno se jih je oglasilo v prvi razred več, letos pa je bil toliko večji pritisk na gimnazijo radi slovenskih paralelk. Med 74 učenci v prvem razredu je okoli 30 Slovencev, 20 Lahov in 20 Nemcev. Na realki treba slovenskih paralelk, pa bodo kmalu zopet tu trije prvi razredi in gimnazija se razbremení.

Učiteljsko društvo sezanskega šol. okraja bo zborovalo v Nabrežini, dne 5. oktobra t. l. ob 10^{1/2} uri predp. Vspored: 1. Predsednikov nagovor. 2. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 3. Naše gmotno stanje, poroča tov. Ant. Mervič. 4. Predlogi in nasveti. Ker bode to zborovanje za nas, posebno v sedanjih kritičnih časih, velike važnosti, se nadjamo, da se vdelež istega vsi udje (udinje) brez izjeme. Na svidenje tedaj v obilnem številu! Odbor.

Polet tržaškega aviatika Widmerja iz Benetk v Tržič. — Včera popoldne ob 5.5

se je spustil znani aviatik 18 letni Tržačan Widmer s svojim aeroplanom »Bleriot« z Lida v Benetkah v zrak ter prispel v Tržič ob 6. 20. Hotel je zleteti v Trst, ali bila je prevelika megla, zato je krenil proti Gradežu in Tržiču, kjer se je lepo spustil na zemljo blizu ladjedelnice. Razdalje 110 km. Davi okoli 6. ure je hotel poleteti iz Tržiča v Trst; ko se je bil nekoliko dvignil, se mu je prevrnil aeroplan in padel je ž njim na zemljo. Widmerju se ni zgodilo nič, aeroplan pa je poškodovan. Škode je 6 do 7 tisoč K.

Kremonski škof Bonomelli je obhajal 21. t. m. svojo 80 letnico. V dolgih člankih so ga slavili laški listi in kraljica-vdova mu je poslala zlet kelih. Ime tega moža smo že večkrat navedli v svojem listu, ker zavzema gledé duhovnika in politike stališče, katero je v diametralnem nasprotju s stališčem škofov po naših deželah.

Bonomelli je pisal tako-le:

»Meni je mučno, ako vidim duhovnika, ki se vrže v politično vrvenje in se udeležuje volitev, s katerimi v tesni zvezi je toliko osebnih koristij, toliko jeze in sovraštva, toliko obtožb in strankarskih obrčkovanj. Duhovniška suknja se pri tem zmečka, ako se ne strga docela. Duhovnika v pravem duhu Kristusovem smatram kot moža miru in očeta vseh. Zato naj se on ne umešava v politične borbe, naj ne podpira te ali one stranke, tega ali onega kandidata, ker dušni blagor tega ne dovoljuje in njegov dušnopastirski in očetovski poklic se ne more strinjati s takim postopanjem«.

Kaka razlika med njim in našimi škofi!

Hrvatska gimnazija v Pazinu in klerikalci. — Ljudstvo v Istri je postalo nekam hladno nasproti hrvatski gimnaziji, odkar se je utihotapil v njo furtimaški režim in duh. Statistika upisovanja kaže — propadanje zavoda! Ob otvoritvi zavoda leta 1899. se je upisalo v prvi gimnazijski razred 107 dijakov, leta 1904. se jih je upisalo 63. letos pa samo 33. —

Škof Mahnič meša po Istri že več časa. Pred dvema letoma je šlo za to, da se postavi v Pazinu »Dijaški dom«. Bil je občni zbor, na katerem so razpravljali, ali naj se izroči uprava in vodstvo »Dijaškega doma« Salezijancem iz Turina ali domačim duhovnikom in profesorom, zboru hrvatske gimnazije. Mahnič se je potegoval za Salezijance in je zmagal. »Dijaškega doma« pa vendarle ni, pač pa je Mahnič očrečal Pazin s »Pučkim Prijateljem«, klerikalnim listom, ki je začel izhajati v njegovi tiskarni v Pazinu 20. t. m. Furtimašji imajo namen, vplivati na mladino na pazinski gimnaziji, da bi se vzgojevala klerikalno, to je breznarodno. Ljudstvo to čuti, odtod vedno manj učencev v prvem razredu! »Reški Novi List« meni, — »da Istra ni prikladna za kranjsko furtimaško politiko, ker se nahaja na Jadranskem morju! Ne vemo, če bo to držalo. Furtimaštvo v Dalmaciji ob jadranskem morju prav uspešno napreduje«.

Vinska trgatev Narodne Delavske Organizacije v Gorici v prid I. narodne godbe N. D. O., ki prične v nedeljo 1. oktobra popoldne ob 4. uri v prostorih hotela pri »Zlatem Jelenu«, bodo gotovo jedna najlepših prireditev N. D. O. — Zanimanje za Narodno Delavsko Organizacijo, ki ima uže sedaj mnogo podpirateljev, vsled njenega koristnega programa, raste od dne do dne. Pač pa društvu mnogi mnogo gmotne podpore. Isto prav toplo priporočamo vsem našim somišljenikom in somišljenicam, da se te veselice, ki bo po pripravah soditi, prav zabavna, v prav obilnem številu udeleže. Vstopnina znaša za osebo 40 vinarjev.

400.000 K je izginito, poslanih iz Florence v Trst. Italijanski »Credito« v Florenci je poslal v Trst anglo-avstrijski banki v posebni blagajni znesek 400.000 K. Ko so odprli pošiljatev, so našli v njem železo. Pečati so bili nedotaknjeni, kar kaže, da se je morala tatvina zgoditi v Italiji. Seveda pridno iščejo storilca.

S strani tukašnjega »Trgovsko-obrtnega društva« se nam je zagotovilo, da društvo nima nič opraviti z znanim dopisom v »Jutru« pod firmo »Več goriških Slovencev«. To objavljamo gledé na svojo notico v »Soči« v četrtek 21. t. m.

Krščanske ljubezni ne poznajo. — Pri Sv. Antonu pri Dekanih v Istri — tako nam pišejo od tam — je umrl star revež Ivan Kavrečič. Veliko je trpel svoje zadnje

dni. Navada je, da župnik reveže pokopje brez plačila, opravi pa pogreb kakor navadno. Ali v hišo ni hotel, marveč je čakal mrliča v cerkvi. Kdo bo hodil zastoj k pogrebu! — Ljudstvo je bilo razburjeno, videč, da človek tudi pri cerkvi le toliko velja, kar plača. Po pokopu jo je nunc hitrih korakov pobral v farovž, ker je čul iz ust ljudstva besede, ki niso bile gani preveč laskave. Najniki prav pa je bil oni, ki je zasadel v njegovem vinogradu trte, čegar sad vživa nezashušeno on. — Krščanska ljubezen, ja, ja! Denar, denar, kaj krščanska ljubezen, ta je prazna stvar. Právijo, da je oni nunc bogat, da ne ve kam z denarejm.

O odhodnici g. učitelja Žnidarčiča iz dornberške občine smo dobili obširnejše poročilo, iz katerega posnemamo, na kako lep način so se poslovili od njega, ki je odhajal v Gorico na mesto učitelja-voditelja na Narodni šoli na Blanči. G. Žnidarčič je služboval z Zaloščah 5 let ter bil priden pri delu za koristi ljudstva. Bil je tajnik »Vinarske zadruge«, ustanovil pa je v občini »Sokola« in mu postavil trdna tla, za kar mu gre posebna zahvala. Govorniki pri odhodnici so povdarjali vestno in koristno delo odhajajočega v šoli in izven šole. Pri odhodnici je bilo navzočih 48 oseb, med temi 4 učitelji, Sokolice, Sokoli, zastopniki Vinarske zadruge itd. G. Žnidarčič je imel lep poslovilni in zahvalni govor, v katerem je bodril posebno Sokole, naj vstrajajo na dosednji poti. — Za njegovo dobro delo v prid ljudstva ga ohranjajo v dobrem spominu v dornberški občini.

Mizarski štrajk v Trziču. — V četrtek opoldne je izbruhnil v ladjedelnici mizarski štrajk. Delavci zahtevajo 60% povišek ali pa akordno delo. V zahtevah je tudi omenjeno, da bi moralo vodstvo ladjedelnice preskrbeti vsem onim, ki ne delajo v akord, potrebno orodje. Vrše se pogajanja.

Pasivna rezistenca na poštinih uradih se obeta za Božične praznike, ako vlada ne izpolni zahtev poštinih uradnikov. Pojavlja se med njimi gibanje, ki meri na pasivno rezistenco, ako se že poprej ne pridružijo kakemu drugemu štrajku.

»Goriška slovenska mladina«. — Na V. rednem občnem zboru »G. S. M.« dne 1. t. m. so bili v odbor izvoljeni sledeči gospodje: Dr. Drago Marušič, predsednikom, Andrej Podgornik, podpredsednikom, Milovan Domenis, tajnikom, Ivan Miklavc, blagajnikom, Adolf Škrabar, namestnikom, Julko Kovačič in Vladimir Velušček, t. č. odborniškimi namestniki, dr. F. Irgolič in Rado L. pregledovalcem računov. — Odbor.

Aretacije. — Aretirali so nekega 21 letnega Feliksa Löffla iz Gradca, ker je v Podgori ukradel dve obliki. — Tatvine je obdolžena 20 letna Marija Hehl s Keroškega. Zato so jo aretirali. — Navajen zaporov je 43 letni Artur Čadež iz Gorice. Že kaj napravi, da ga zapro. Sedaj so ga aretirali v Trziču. — Aretirali so v Trziču tudi nekega 19 letnega A. Vasiloviča. Pravi, da je doma iz Srbije. Na sumu je, da je kradel.

Javni ples v Gabrijah se ni vršil v nedeljo, dne 24. t. m. radi nepričakovanih ovir. Isti se bo vršil v nedeljo, dne 1. oktobra. Začetek ob 3. uri pop. Ker je čisti dobiček namenjen za ustanovitev sokolskega društva v Gabrijah, pričakuje se obilne udeležbe. Gabrski fantje izrekajo vsem onim, ki so prišli v nedeljo v Gabrije zahvalo in se priporočajo za obilen obisk dne 1. oktobra.

Izpred sodnje. — Gvido Torossi iz Gradišča, 10 volilcev iz Fare, eden iz Marjana in eden iz Gorice so bili obtoženi, da so se posluževali pri občinskih volitvah v Gradišču sredstev, ki so v nasprotju s § 3. vol. zak. iz l. 1907. Ti so klerikalci. Obsojeni so: Torossi na 14 dni zavora, štiri na 48 ur, 8 na 3 dni.

Listnica uredništva: G. dopisniku: Prizadetim v —: Obžalujemo, da ne moremo priobčiti. Je prepozno. Ste se imeli oglašiti o pravem času. Prezreti odgovor pa ni bilo mogoče!

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Trgovsko obrtno društvo v Gorici se je poprijelo svojega društvenega delovanja z vso vnemo in najbolj resno voljo, da pridobi društvu ponovljeno življensko moč. Pred kratkim je društvo odposlalo na svoje člane okrožnico, s katero jim je

razložilo pomen društvenega delovanja ter pozvalo k skupnemu nastopu, da pospešijo s tem društveni razvoj. Prvi korak že je pokazal, da zanimanje za društvo med trgovci še ni izmrlo, temveč videlo se je, da imamo še dovolj sposobnih in deloljubnih moči, ki želijo obdržati društvo vsled prevelike važnosti za goriški trg pri življenju.

Želo razveseljiv je bil zadnji sestanek trg. sotrudnikov, ki so se ga v nepričakovanim številu vdeležili ter pristopili k društvu z željo, da se prireajo zopet **trgovski tečajji ter strokovna predavanja**; podučevalo naj bi se knjigovodstvo, korespondenca, italijanščina in nemščina.

Društveni odbor vzel je to željo z največjim veseljem na znanje ter v svoji zadnji seji sklenil, da **ugodi zahtevam našega trgovskega naraščaja** v kolikor bodo dopuščale društvene gnotne razmere.

Društvo je bilo pred leti podpirano od raznih denarnih zavodov goriškega trga, teh podpor pa društvo nima več, ker se mu jih je odtegnilo, bodisi iz razloga, da se je vcepila v društvo neka mlačnost in pustljivost, bodisi da je denarna kriza na goriškem trgu tudi k temu pripomogla. Nadjati se je, da, ko bode društvo vestno izpolnjevalo svoje dolžnosti, ko bode skrbelo širiti med člani s strokovnim predavanjem trgovsko obzorje, ko bode nudilo priliko svojemu naraščaju že od vajenca naprej k duševnemu razvoju, da takemu delu ne izostane plačilo, pač pa se ga bode po svoji zaslugi radevolje podpiralo. Računati se sme tudi z vso gotovostjo, da oni sedanji člani, ki so izostali s svojo članarino, isto poravnajo, ko pride prihodnjič pobiralec do njih.

Društvo je danes brez denarnih sredstev, katerih pa bode rabilo, ko se prične strokovni poduk, da poplača svoje učitelje.

Poduk se prične že v prvi polovici prihodnjega meseca in sicer se bode podučevalo: knjigovodstvo, italijanščina in nemščina in to v večernih urah. Pristop k temu poduku imajo poleg članov trgovskega obrtnega društva tudi trgovski vajenci kakor gospodične, ki so še pri trgovini ali k njej pristopiti želijo. Vpisovanje se je že pričelo in sicer v društvenih prostorih vsak turek in pešek ulica sv. Ivana 7. od 2. do 5., vsak drug čas pa se lahko vpiše v trgovini Ivančič & Karinčič. Zeleti je, da se vsi oni, ki se želijo udeležiti teh trgovskih kurzov, nemudoma priglasijo, ker poznejši pristop bi bil nemogoč.

Zimski vozni red na progi Červinjan-Belvedere-Gradež. — Na progi Červinjan-Belvedere-Gradež ostane do sedaj veljavni vozni red z vsak dan 4 pari vlakom tudi v oktobra 1911 in aprila 1912 nespremenjen. V mesecih november do vključno marca bosta vozila vlaka št. 1856 (iz Gradeža ob 1. uri 17. min. pop., v Červinjan ob 1. uri 58 min. pop.) in št. 1855 (iz Červinjana ob 2. uri 30 min., v Gradež ob 3. uri 8 min. pop.) le vsak četrtek.

Redni občni zbor »Goriškega vinarskega društva« v Gorici se bo vršil v četrtek 28. sept. t. l. ob 10. uri predp. v prostorih hotela pri »Zlatem Jelenu« v Gorici.

Politični pregled.

Tržaški deželni zbor. — Včeraj se je sešel tržaški deželni zbor. Na dnevnem redu je bil predlog dež. odbora radi draginje. Govorili so Pincherle, Budinich, Cerniutz, dr. Rybař, dr. Vilfan. Predlog s protestno resolucijo proti vladi radi draginje je bil sprejet. Potem sta bili prečitani 2 interpelaciji glede govoric o poverjenju v zavarovalnici proti nezgodam. Slovenci so interpelirali glede slov. in laških šol v Spodnji okolici, če so resnični glasovi o interiornosti slov. šol nasproti laškim. Sprejeta je bila resolucija s pozivom na vlado za oblatnatno seziganje mrličev pri kužnih boleznih in za fakultativnim pri drugih. Dr. Rybař je interpeliral tudi gled ljudskega štetja. Slovenci so glasovali proti šolskemu proračunu.

Argentinsko meso. — Konferenca strokovnih referentov avstrijskih in ogrskih na Dunaju so prerušene. Avstrijska vlada zahteva uvoz argentinskega mesa. Ogrski strokovni referenti so se odpravili v Budimpešto, poročat ministrskemu predsedniku.

Stolypinov naslednik. — Uradno se razglša imenovanje Kokovceva za ministrskega predsednika, vendar pa obdrži Kokovcev tudi finančni portfelj.

Delovni program državnega zbora. — Kakor poročajo »Narodni Listy« z Dunaja, se je odločila vlada proti draginji ukreniti sledeče: znižanje tovarnih tarifov, zvišanje uvoznega kontingenta za žvino iz Srbije in uvoz argentinskega mesa do konca tega leta, zvišanje prejemkov drž. uradnikov nižjih kategorij. Državni zbor se sestane 5 oktobra na 75 dnevno zasedanje, in se bo bavil pred vsem z draginjo.

Italija in Tripolis. — Italija je pripravljena na okupacijo Tripolisa. Zatrjuje, da italijanski podaniki v Tripolisu niso več varni življenja, da prosijo podpore ter pošiljajo svoje žene in otroke na ladje, da bi bili varni pred event. napadi. Med prebivalstvo se razširja gonja proti Italijanom. »Sveta vojska« se vname, to se pravi, da pobijejo vse tujce. Iz Tripolisa poročajo, da fanatični Turki letajo po ulicah ter kričijo: smrt Italijanom! Vsi Arabci so oboroženi in žugajo. — Med Italijo in Turčijo se vršijo pogajanja. Bajje ponuja Italija Turčiji za Tripolis 60 milijonov lir. Italijanska vlada je poklicala pod orožje vojske iz letnika 1888; brodogradje je pripravljeno.

Eskadra laških ladij, sestojeca iz dveh divizij križark se je včeraj pred solničnim vzhodom pojavila v tripoliških vodah.

Turčija je vsled prihoda laških ladij pred Tripolis strahovito razburjena. Vlada proti z izgonom vseh laških podanikov in bejkotom laškega blaga.

Glasom »N. Fr. Presse« je turška vlada glede tripoliške afere naprosila kabine-ta na Dunaju in v Berlinu za intervencijo. Bajje je sam sultan poslal cesarju Viljemu prošnjo za intervencijo.

Maroko. — Kakor poročajo iz Pariza in Berlina, je sporazum med Nemčijo in Francijo glede Maroka dogajana reč. Ostane še vprašanje o kompenzacijah. Sporazum je dosežen v točkah: Nemčija priznava Francoski protektorat nad Marokom; Francoska je pripravljena dati garancije za vsobodo vseh držav; Nemčija prevzame nase nalogo, da doseže to priznanje pri ostalih signatarnih velevladstvih alegsirskega dogovora.

Razne vesti.

Za laško vseučilišče. — V Trstu so priredili v nedeljo laški visokošolci shod, na katerem so zahtevali laško vseučilišče v Trstu. Naredili so obhod po mestu. Pred slov. šolo na Aequedottu so žvižgali in kričali. Taki kulturni fantiči zaslužijo batin ne pa vseučilišča!

Shod proti draginji je imelo narodno delavstvo v Trstu v nedeljo. Vršil se je v dvorani N. D. O. Govoril je obširno dr. Jos. Mandič. Sprejet je bil predlog, da se odpošlje ministr. predsedniku brzojavka s protestom proti dosedanjemu reševanju draginjskega vprašanja ter z zahtevo odprtja mej uvozu živil iz inozemstva. Po shodu se je množica mirno razšla.

Nesreča v gorah. — Iz Tatrafirdu poročajo, da je baronica Mitnacht iz Stuttgarta padla v globino 200 m globoko ter ostala mrtva na mestu.

Izgredi radi draginje na Francoskem se ponavljajo dan na dan. V Manbeugu varuje policija trgovce pred razjarjenimi ženskami. V Rousiesu so napadle ženske kmeta, ki je pripeljal na trg mleko in jajca, ter ga slekle. V sami srajci je bežal revež. Na več krajih so bili protestni shodi radi draginje živil.

Pomanjkanje stanovanj na Dunaju je velikansko. Občinska uprava hoče pomagati s tem, da postavi po raznih krajih mesta 35 barak. Nekaj je to ali nasproti pomanjkanju stanovanj presneto malo!

Bagrov obešen. — Včeraj zjutraj so obesili Bagrova, ki je usmrtil ruskega ministrskega predsednika Stolypina. Želel je govoriti z židovskim rabincem pred smrtjo, ali je to opustil, ko se mu je reklo, da more govoriti samo v navzočnosti državnega pravdnika.

Sv. Anton — oberstlajtnant. — Brazilijanski finančni minister Francesco Salles je dobil te dni neko čudno prošnjo. Gvardijan samostana v Bahiji je zahteval v imenu sv. Antona, da se mu izplača svetniku pripadajočo ali že od 1908. neplačano podpolkovniško gažo. Čudno je pri tej prošnji to, da je finančni minister obvezan plačati jo; kajti v letu 1811. je dala takratna brazilijanska vlada kipu svetega Antona v sa-

mostanu v Bahiji dekret kot podpolkovniku. Določena mu je bila letna plača 720 »rejev«. Naredba je še v veljavi in treba bo plačati podpolkovniku sv. Antonu lepo gažo. — Jednem pa namerava minister predlagati vladi, da dene podpolkovnika sv. Antona iz aktivne službe v penzijo brez pokojnine, ker se mu že dosti dobro godi kot svetniku v nebesih.

Aeroplan v službi redarstva. — Iz Jateke, Illinois, poročajo, da je francoski aviatik Simon, ki je jako popularen v Ameriki, kjer prebiva že dve leti, izvedel senzacionalen polet. Redarji so iskali v Jateki 3 razbojnika, ki so bili ušli. Prišel je tje v istem času Simon. Približa se mu redarstveni uradnik ter mu reče, naj se spusti v aeroplanu za begunci. Simonu je predlog ugajal, zato je sedel z redarjem vred v aeroplan in dvignila sta se precej visoko. Kar sta zagledala med žitom nekega človeka. Redar je slutil, da mora biti eden izmed pobeglih razbojnikov. Spustila sta se proti njemu. Ta je ves vesel pozdravljaval aviatika, ali ko sta izstopila, se je prestrašil, videč redarja. Spustil se je v beg, toda kmetje so ga ujeli in izročili roki pravice.

18 deklet utonilo po krivdi popa. — Iz Kronstadta poročajo, da je šlo dvajset deklet, ki so se imele poročiti, k pravoslavnemu popu na posvetovanje. Pop jim je svetoval po nekem starem izročilu, naj se okopajo o polnoči v reki. Poslušale so deklice nasvet in se šle kopat. Ali 18 izmed njih se ni več vrnilo domov. Prijel jih je krč in utonile so. Trupla so potegnili iz vode na rumunskem kraju.

Obsodbe radi krvave nedelje na Dunaju. — Pred sodnim senatom se je vršila v soboto obravnava proti 22 ekscedentom od nedelje. Vsi so bili obsojeni. V treh slučajih so bili izgredekni obsojeni zaradi pobijanja šip na 15 mesecev, 2 leti oziroma 1 leto težke ječe.

Francoska vojna ladja se je potopila. — V Toulonu je eksplodiral smodnik na priliki vojni križarki »Liberte«. Križarka se je razletela in v 19 min. potopila. Z njo je izginilo v morju 500 mož.

»Liberte« je bila dolga 134 m, globoka 8,4 m, oborožena s 41 topovi. Spuščena je bila v morje leta 1904. Ladije v bližini so tudi poškodovane. — Sožalje na katastrofi so izrekle razne države; sožalje je izrekel tudi nemški cesar.

Socialni demokratje so imeli v nedeljo velik shod proti draginji, na katerem so zahtevali energično od pomoč proti neznosni draginji. Po shodu je bil obhod po mestu, združen z demonstracijami.

Velik dobiček v loteriji. — Nenavadno velik dobiček je zadel v mali loteriji na Dunaju pri zadnjem vlečenju 16. t. m. nek igralec, ki je na številke 6, 32 in 42 stavil terno-secco 20 K. Dobitek znaša 4800 krat večjo svoto od vložka, to je 96.000 K brez odtegnjenih davkov. Ti znašajo 14.400 K, torej je čisti dobiček 81.400 K, ki ga je srečni igralec že dvignil.

Z letalnimi strojem okoli sveta. — Francoski aviatik Manet, namerava s svojim prijateljem Millionom poleteti z letalnimi strojem okoli sveta. S poletu hočeta pričeti v severni Francoski in jih nadaljevati preko španske v Alžir ter preko Tuni-sa v Egipt, odkoder hoče dospeti v Indijo. Tu bosta prirejela polete ter polagoma preko otokov dospela v Avstralijo. Konec potovanja bi tvorili poleti v južni Ameriki in v Evropi. Namen tega potovanja okoli sveta je, pokazati uspehe francoske aviatike vsemu svetu.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsenejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih vsi želijo (in celo v mestu) videti ne pozna, kar nikjer ne travejejo. Škoda ni malna.

Šnrajma se na stannvanje in hrano 2 ali 3 dijake iz boljše družine. — Naslov pové naše upravnitvo.

epa, zračna, mehlovana soba s prostim vhom, v sredini mesta se odda takoj v najem. — Naslov pové naše upravnitvo.

Novo hiša s obsežnim vrtom in velikim dvoriščem, s plinovo in električno vpejavo se proda. — Naslov pové naše upravnitvo.

Mehlovano sobo s prostim vhom se odda v najem v ulici Barzollini št. 10 I. nadstropje.

V najem se odda.

V hiši št. 37 v ulici »Corso Gius. Verdi« v Gorici, ki je last »Goriške ljudske posojilnice« se odda s 1. novembrom t. l. popolnoma na novo prirejen lokal za trgovino z zraven spadajočim stanovanjem obstoječim iz treh sob s pritiskalnimi. — Lokal se odda eventualno tudi brez stanovanja.

Natančnejša pojasnila daje »Goriška ljudska posojilnica« v Gosposki ulici št. 7.

Ivan Maroni - Gorica

ulica Ariosto Mattioli

goriška tovarna mosaitnih plošč, izdelanih po beneškem sistemu in iz navadnega cementa. Izvršuje raznovrstna olupševalna dela pri stavbah, bodisi iz cementa ali iz pouparejenega kamna. — Elegantne kopalne banje. — Cevi iz cementa v raznih širjavah.

Sprejme se kakoršnokoli delo.

Št. 936.

Razglas.

Javno se razglaš, da se odda gradnja nove vojašnice za pol bataljona pijonirjev potom ponudbene dražbe v tuk. občinskem uradu dne 2. oktobra t. l. od 9. do 12. ure dopoldan kot zadnji rok za vlaganje ponudb in sicer dela spadajoča v zidarsko, kovaško, mizarško in kleparško obrt v eno skupino; železno-betonska dela v drugo skupino.

Vsi tozadevni načrti in pogoji so razgrnjeni na ogled v tuk. obč. uradu vsak dan od dneva razglasitve od 8.—12. ure dopol. in od 2. 5. ure popol.

Ponudniki imajo vložiti v zaplata pismu postavno kolekovane ponudbe in 5% varščino od predvarjene vsote pri tuk. županstvu.

Zupanstvo v St. Andrežu, dne 19. septembra 1911.

Župan: Luiman.

Naznanilo preselitve.

Trgovino »pri železnem možu« in založo starin se je preselilo v

Magistratno ulico.

Velika zaloga starin kakor: vsakovrstnih slik, bronastih izdelkov, pohištva, kipov, orožja od vseh stoletij, minjatur, bakrorezov, porcelana itd. itd.

Zaloga novega orožja vseh vrst toliko za lov kakor za strelišča, samokresov, avtomatičnih pištol vseh sistemom, raznovrstnih patron šiber itd. itd.

Cene konkurenčne.

Ivan Gyra, izdelovatelj orožja in zapriseženi izvedenec.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.
Račun poštne hranilnice št. 637.315.

Na občnem zboru dne 23. aprila 1911. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Brezplačni hišni hranilniki.

Posojila se dajejo zadržnikom na vknjižbe po 5 1/2%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1909. s 6%.

Stanje 31. dec. 1910.: Zadržnikov 1886 z deleži v znesku 73.642 kron. — Hranilne vloge: 1.423.351,26. Posojila: 1.488.919.—. — Rezervni zaklad: 92.847,44. — Vrednost hiš: 372.096,66.

Peter Čotič

čevljarški mojster,
Gorica v Raštelju št. 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za otroke in odrasle.

Naročila z dežele se pošilja po pošti. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za čevlje in usnje.

Radi opustitve vinske trgovine

proda se več vinske posode od 1-70 hl po nizki ceni.

Ljubljana Prisojna ulica št. 5.

Grajzerjevi nasledniki.

Rojaki, izpolnite svojo narodno dolžnost: pristopajte k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M.!

Pozor rodoljubi!

Zahtevajte povsod naše igralne karte

„Primorka“

Na prodaj so v Gorici: v knjigarni A. Gabršček, Gosposka ulica št. 7, trgovini Gaspardis na Travniku št. 24, v tobakarni Sardagna, Gosposka ulica, v Solkanu: tobakarna Andrej Ličen, v Kojskem: trgovina Karol Lenardič.

Waldperle

brez alkohola

Edini izdelovatelj: Moritz Löw, Brünn-Hussowitz.

napravljena iz izbranih gozdnih sokov kojim je pridjana velika množina sladkorja. S soda vodo, mineralno vodo, ali studenčnico se lahko napravi izborno osvežujočo pijačo.

Postavno zavarovano. — Zdravniško priporočeno.

Za one, ki trpijo na želodcu!

Vsem onim, ki so si nakopali kako želodčno bolezen s prehlajenjem ali s preobloženjem želodca, z zaužitjem slabih, za prebavo težkih, premrzlih ali prevročih jedi ali z nezmernim življenjem kakor: želodčni katar, krč v želodcu, bolečine v želodcu, težko prebavo ali zasliženje, se priporoča tem potom dobro domače sredstvo, čegar blagodejni vpliv se je preiskusil že več let. In to je

Hubert Ullrich-ovo želiščno vino.

To želiščno vino je izdelano iz izvrstnih, zdravnih želišč in iz vina ter ojači in oživi prebavne organe človeka. Zeliščno vino odstrani nerednosti pri prebavljanju in pospešuje tvoritev zdrave krvi.

S pravočasno porabo se udušijo želodčne bolezni že v kalu. Zatorej se ne sme obotavljati pri vporabi. Simptomi, kakor: glavobolj, kolcanje, žganje, napihnjenost, bljuvanje, ki se pojavljajo pri starih želodčnih boleznih, pojenjajo večkrat po par požirkih tega vina.

Zaprte in njega slabe posledice, kakor kolika, utripanje, srca, slabo spanje, kakor tudi nabiranje krvi v jetrah, v slezeni in hemoroidne bolečine se odstranijo z želiščnim vinom. Zeliščno vino odstrani neprebavljivost in vse nepotrebne stvari iz želodca in čreves s tem, da pospešuje stol.

Suho in blede obličje, pomanjkanje krvi,

slabost so po navadi posledice slabe prebave, pomanjkljive krvotvoritve in bolnega stanja jeter. Osebe, ki nimajo teka, so nervozno oslabilene in ozlovoljene, trpijo na glavobolu, so brez sna, hiražo in trpijo. Zeliščno vino daje oslabiljenemu življenju novo moč. Zeliščno vino povzdigne tek, pospeši prebavo in hrano, oživlja premambo snovi, pospeši tvoritev krvi, pomiri razdražene živce in vstvari novo veselje do življenja. Mnoga priznavanja in zahvale spričujejo to.

Zeliščno vino se dobi v steklenicah po 3 in 4 K v lekarnah sledečih krajev: Gorica, Kormin, Gradišče, Romans, Ajel, Campolongo, Ronke, Tržič, Ajdovščina, Gor. Idrija, Tolmin, Kanal, Čedad, Videm, Palma, Červinjan, Og. ej, Fiumičel, Gradež, Sežana, Vipava, Postojna, Trst, Milje itd., kakor tudi v vseh drugih manjših in večjih krajih Goriško-Gradiščanske v lekarnah.

Tudi razpošiljajo lekarne v Gorici želiščno vino po originalnih cenah v vse kraje Avst. o Ogrske.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrecno

Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.

Moje želiščno vino ni nobeno tajno sredstvo: njegove sestavine so: vino malaga 450,0, vinski strkljaj 100,0, glicerina 100,0, črno vino 240,0, sok jerebice 150,0, črešnjevi sok 32,0, aniz, razne rastlinske korenine itd. Te sestavine se zmešajo.

Kupujte

pri tvrdki

Kupujte

Kerševani & Čuk

na Stalnem trgu (Piazza Duomo) v GORICI št. 9

Ker le ta Vam nudi najboljše in najcenejše šivalne stroje, dvokolesa, puške, samokrese, gramofone in plošče, vsakovrstna kmetijska orodja, slamoreznice, stiskalnice, drozgalnice, orala, brane itd. Posebno priporoča:

Original Victoria šivalne stroje, kateri so pripravljeni za umetno vezenje in krpanje, ter imajo lahen tek.

Original Victoria šivalni stroji imajo dva pasova za hitri in počasni tek, ter so po rabi 20 let še vedno brezšumni.

Z Original Victoria šivalnim strojem napravite od 2000 do 3000 ubodov v 1 minuti.

Za Original Victoria šivalne stroje jamčimo 10 let

tvrdka opozarja cenj. kolesarje na svojo zalogo koles

Vuch, Styria, Dürkopp ter domače izdelke. Vsakdo

kdor kupi pri tej tvrdki dvokolo

je postrežen solidno in si pri-

hrani najmanj K 30.— ker

tvrdka ne vračuna provizij: za-

stopnikov. Vsled tega je pri tvrdki

Kerševani & Čuk po ceni blago.

Daje tudi na mesečne obroke.

Ceniki zastoj in poštne prosto

